
Oponentský posudok k habilitačnému konaniu

**„Aplikácia krajinno-architektonických stratégií vo výskume a tvorbe
vidieckej krajiny“**

Ing. Gabriel Kuczman, PhD.

Obsahovým jadrom habilitačnej práce je téza integrácie výskumu a tvorby, procesov, ktoré sú zamerané na metodológiu krajinnej architektúry, posilnenie jej vedeckého poznania. Habilitačnú prácu chápem ako príspevok smerom k prehĺbeniu jej vedeckej platformy, a to v exponovanom bode spojenia „raciono-objektívneho s emotívno-subjektívnym“. Ide o pokus vstúpiť do dnes rozdelených svetov poznania, hľadať ich konzistenciu.

a) *Posúdenie habilitačnej práce/monografie*

Hľadanie univerzálnych vedeckých teórií je stále aktuálnejšie, svet je stále rozmanitejší a rôznorodejší, narastá napätie profesionálnych kontroverzií. Aj krajinnú architektúru čaká výzva prijať univerzálne princípy, ktoré zabezpečia vyššiu kvalitu jej výsledkov. Habilitácia sa sústreďuje na teóriu, ktorá konfrontuje jej doterajšiu logiku. Zaraďujem ju do metateórie, teória o teórii, inovuje logickú konštrukciu vstupnej fázy riešenia úloh krajinnej architektúry. Nastoľuje väčšiu komplexnosť, podnecuje integráciu vedy a umenia, princípy, ktoré majú vyššiu schopnosť ovládať procesy a prostriedky, ktoré vstupujú profesiou krajinnej architektúry do krajiny.

Habilitant sa v svojej práci oprel o poznatky renomovaných zahraničných autorov, obhajuje tézu, že naša metodológia zodpovedá záverom ich vedeckých výskumov. Obnažuje ich ako princípy pred naším odborným publikom, konfrontuje ich s našou pedagogickou praxou. Otvorenou otázkou je ich „oslobodenie“ od sociálno-ekonomických a kultúrno-historických záväzkov. Bez nich je aplikácia stratégií abstraktná, ich dešifrovanie do jazyka praxe je mimoriadne náročné.

- *habilitačná práca má teoreticko-metodický charakter, aktualizuje princípy, ktoré reprezentujú európsky stav vedeckého poznania. Svoj príspevok demonštruje na vlastných aplikáciách. Vstupuje do tajomstiev logiky krajinej architektúry.*

Hypotézou, na ktorej sa zakladajú nové stratégie krajinej architektúry, je „výskum prostredníctvom tvorby, tvorba cez výskum“, tiež tvrdenia „niet výskumu bez tvorby a tvorby bez výskumu“. V tomto bode je očakávaným vysvetlenie a spresnenie. V minulosti sa umelecká tvorba chápala ako božské nadšenie (Platón), prejav inštinktu (Freud). Pod tvorbou rozumieme, okrem iného, schopnosť bezprostredne postihnovať pravdu bez logickej úvahy. Je to osobitá forma poznávacej činnosti spojená s dedukciou. Cieľom habilitanta je zvolenú hypotézu (str. 11) pretransformovať do praktickej činnosti, vylúčiť dosiaľ striktné stanovené hranice medzi vedou a umením, zmeniť výskum, nájsť jeho miesto v procese tvorby. Inovuje tak aj metodiku ateliérovej tvorby v predmete záhradná architektúra, vytvára nový teoretický základ tohto predmetu. Habilitačná práca je podnetná.

- *habilitačná práca otvára diskusiu o princípoch kvality diel krajinej architektúry, nastoľuje systémovosť a exaktnosť, objavuje spektrum nových súvislostí, vidí výskum a tvorbu v novom profesionálnom postavení.*

Významným je pochopiť strategické princípy ako predmet zovšeobecnenia. Ich poloha je fundamentálna, prehlbuje profesionálny prístup k riešeniu úloh krajinej architektúry. Viaceré sú nám známe a prijaté, mnohé nie sú dostatočne vysvetlené. Princípy sú skeletom výziev pre profesiu krajinného architekta, habilitant ich aplikáciu upresní (kap. 1.1). Pozitívne hodnotím ich podrobný popis (kap. 1.2). Vývojová demonštrácia vidieka naznačuje dôležitú líniu stratégií, umožňuje vidieť ich platnosť v nastupujúcich premenách vidieka. Aplikácia princípov krajinnno-architektonických stratégií v podmienkach vidieka prekračuje cieľ habilitačnej práce, určuje ďalšie výskumné smerovanie habilitanta.

Modely majú overiť a preukázať prínos nových stratégií. Sú prehľadné, demonštrujú pokus „practickej“ interpretácie stratégií, sú argumentáciou ich aplikovateľnosti. Dôležitými sú dosiahnuté výsledky (str. 63), preukazujú opodstatnenosť stratégií, ide o ich intuitívne uplatnenie. Habilitant podal podrobný výklad, konštatujem, že viaceré logické sudy sú schematické. Jednotlivo o stratégiách, o jadre ich aplikácií:

S1 • vyhodnotenie prieskumov a rozborov, podklad k syntéze informácií. Výstup: určujúcim faktorom krajinnej architektúry vidieka je rózovitosť a tradície (str. 66). Nevyhnutným je podať vecnú demonštráciu.

S2 • animácie a simulácie návrhov, nové poslanie v modelačnej stratégii. Výstup: model MC27, produkt nových myšlienkových konštrukcií, ako potenciál tvorby.

Pozn.: v texte po S2 nasleduje S4.

S4 • technologická klasifikácia, taxóny drevín, klimatológia. Výstup: model MA8, vizuálno-estetické hodnoty prostredia vo vidieckom sídle, využitie potenciálu drevinovej vegetácie.

S5 • umenie krajinnej architektúry a jeho autorská interpretácia. Výstup: modely MB13, 19, 21, vplyv vegetačných prvkov na tvorbu prostredia. Nevyhnutným je doplnenie ich súvzt'aznosti s agrokultúrou, architektúrou budov, s urbanizmom.

S6 • objektivizácia estetickej kvality krajinnej architektúry, dendrologické aspekty. Výstup: precízna argumentácia, silná dedukcia, presvedčivý dôkaz.

S7 • zameranie na pedagogický proces, otváranie školy do praxe. Výstup: výzva na diskusiu, participácia objednávkou väčšej univerzálnosti profilu krajinného architekta, lídra konceptu zelených sídel.

S8 • aplikácia na študijné predmety, dôraz na vegetačné štruktúry, model MC28. Výstup: tvaroslovný koncept s klimatologickou regionalitou, funkcia využitia územia. Model nie je dostatočne reprezentatívny.

S9 • logické systémy, využitie počítačov v operačných postupoch, aplikácia v tvorivých procesoch, kybernetika v krajinnej architektúre, model MC24. Výstup: logika tvorby verejného priestoru.

Demonštrácia modelov preukazuje „schopnosť“ stratégií vytvárať „lepšie“ prostredie, a to na platforme využitia vegetačných technológií. Modely sú toho dôkazom, demonštrácie habilitanta sú inštruktívne, veľmi podrobné. Osobitou úlohou je posúdiť kvalitu výsledkov riešených úloh, ako dôkaz o prínose aplikovaných princípov. Krajinná architektúra pri aplikácii princípov sa stáva koncepcnejšou a exaktnejšou, jej invenčnosť je podporená novými technikami, participácia je jej novým obzorom, reaguje na samosprávny systém občianskeho

rozhodovania na vidieku. Habilitant aplikuje nové princípy v záujmovom území a sociálnom prostredí vidieka, tým vyslovuje názor na vývoj architektúry vidieka. Krajinná architektúra v nej zaujme vedúce postavenie, vstupuje už do intravilánu dedín, vytvára prostredie na základe spojenia „intenzívneho“ výskumu so „stimulovanou“ tvorbou. V tvorbe prostredia zaujme krajinná architektúra „vedecké“ postavenie, rozhodujúcim sa stane využitie prírodného potenciálu každej lokality.

• *habilitant „objavuje“ kvalitu riešenia úloh na zvolených modeloch, ktoré sú výzvou prehodnotiť doterajší prístup k výskumu a k tvorbe krajinnej architektúry. Prejavil pozoruhodnú odvahu „pohybovať sa“ na scéne metodológie svojej profesie. Evidentným je jeho zápas s pojmami, mnohé slovné konštrukcie zostávajú nezrozumiteľné. Habilitačnú prácu hodnotím ako teoreticky priekopnícku, stáva sa podkladom pre obsahovú reformu vzdelávacieho procesu, zdôrazňuje novú šírku poznávacích procesov v krajnotvorbe. Habilitant overil aplikáciu nových metód vo výskume a tvorbe krajinnej architektúry, postavil sa do čela jej teórie.*

V argumentáciách bol použitý parafrázovaný text, s nepriamym odvolaním sa na iných autorov. Habilitácia je voľným spracovaním cudzích myšlienok, vyjadruje sa prostredníctvom ich dedukcií, formuluje ich obsah svojím spôsobom (ISO 690). Habilitačná práca je elaborátom požadovanej interpretačnej kvality.

K o n š t a t u j e m, že habilitačná práca Ing. Gabriela Kuczmana, PhD. „Aplikácia krajinnno-architektonických stratégií vo výskume a tvorbe vidieckej krajiny“ spĺňa kritériá kladené na habilitačné práce, a preto ju odporúčam prijať ako súčasť habilitačného konania menovaného.

b) *Pripomienky k habilitačnej práci/monografii*

Cieľ práce bol splnený, metodický postup práce je jasne vymedzený, práca má logickú štruktúru. Pripomienky obsahuje text posudku, ich menovateľom je:

- pozícia tvorby v krajinnej architektúre, stret racionálnych a emotívnych faktorov, tvorba cez výskum/teória
- nové princípy v priemete do vzdelávacieho systému, obsah a štruktúra predmetov/študijný program

- inovácie projektovej prípravy v praxi, tvorba podmienená výskumom/samosprávou

c) *Záverečné odporúčania*

Na základe posúdenia habilitačnej práce/monografie konštatujem, že habilitant spĺňa požadované kritériá na Fakulte záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre, odporúčam prácu prijať ako súčasť habilitačného konania a po úspešnej obhajobe udeliť Ing. G. Kuczmanovi, PhD. Vedecko-pedagogickú hodnosť

d o c e n t

v študijnom odbore – 6.1.17 krajinná a záhradná architektúra.

V Bratislave, dňa 28.8.2018

Prof. Šarafin M. DrSc.

oponent